

Brüssel, 1. detsember 2020
(OR. en)

13512/20

SOC 772
EMPL 542

MENETLUSE TULEMUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Delegatsioonid
Eelmise dok nr:	ST 12945/20
Teema:	Nõukogu järelused inimõiguste ja inimväärse töö kohta ülemaailmsetes tarneahelates

Delegatsioonidele edastatakse lisas nõukogu järelused inimõiguste ja inimväärse töö kohta ülemaailmsetes tarneahelates.

Nõukogu järeldused inimõiguste ja inimväärse töö kohta ülemaailmsetes tarneahelates**TULETADES MEELDE, ET**

1. inimõiguste kaitse, kestliku arengu soodustamine, looduskaitse, sotsiaalse õigluse edendamine ja rahvusvahelise humanitaarõiguse kaitsmine on Euroopa Liidu põhiväärtused, mis on sätestatud Euroopa Liidu aluslepingutes ja Euroopa Liidu põhiõiguste hartas;
2. Euroopa Liit juhindub nimetatud väärtustest inimõiguste kaitsmisel ja kõigile inimestele inimväärse töö tagamisel;
3. liikmesriigid on lubanud, et tagavad kõigile inimestele inimväärse töö, nagu on ette nähtud ÜRO kestliku arengu tegevuskavas 2030. Ka uues Euroopa arengukonsensus¹ rõhutatakse, et ÜRO kestliku arengu eesmärkide saavutamisel on ülioluline roll kestlikel ülemaailmsetel tarneahelatel;
4. ÜRO tegevuskavas 2030, ILO deklaratsioonis sotsiaalse õigluse kohta õiglase globaliseerumise eesmärgil (2008) ja ILO sajanda aastapäeva deklaratsioonis töö tuleviku kohta (2019) on inimväärne töö kõigile leidnud kinnitamist põhieesmärgina;
5. ILO kolmepoolses deklaratsioonis hargmaiste ettevõtete ja sotsiaalpoliitika põhimõtete kohta on ettevõtjatele antud suunised, mis käsitlevad sotsiaalpoliitikat ning töökohal järgitavaid kaasavaid, vastutustundlikke ja kestlikke tavaid, ning OECD suunistes hargmaistele ettevõtjatele on esitatud vastutustundliku ettevõtluse põhimõtted ja standardid²;

¹ Uus Euroopa arengukonsensus „Meie maailm, meie väärikus, meie tulevik“. Nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate, Euroopa Parlamendi ja Euroopa Komisjoni ühisavaldus (2017).

² Rahvusvaheline Tööorganisatsioon: kolmepoolne deklaratsioon hargmaiste ettevõtete ja sotsiaalpoliitika põhimõtete kohta (viies väljaanne, märts 2017).
Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsioon: OECD suunised hargmaistele ettevõtjatele (2011. aasta väljaanne).

6. inimväärse töö tagamiseks on väga tähtis austada, edendada ja tõhusalt rakendada ILO tööalaste aluspõhimõtete ja põhiõiguste deklaratsioonis (1998) esitatud põhimõtteid, mis käsitlevad töölaseid põhiõigusi;
7. Euroopa Nõukogu võttis 2016. aastal vastu inimõigusi ja äritegevust käsitleva soovitusel, milles antakse liikmesriikide abistamiseks täpsemaid suuniseid³;
8. nõukogu kutsus liikmesriike ja Euroopa Komisjoni üles edendama ja soodustama vastutustundlikku juhtimist ülemaailmsetes tarneahelates; see hõlmab ettevõtja sotsiaalset vastutust, inimõigustealast hoolsuskohustust ja inimväärse töö ning sotsiaalkaitse ja töötajate kaitse edendamist⁴;
9. komisjon võttis vastu Euroopa rohelise kokkuleppe,⁵ rõhutades sellega, et maailma suurima ühtse turuna saab EL kehtestada standardeid, mis on kohaldavad ülemaailmsetele väärtusahelatele;
10. Euroopa Liit ja selle liikmesriigid on võtnud endale kohustuse rakendada ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtteid, et kaitsta inimõigusi ja tööstandardeid äritegevuse kahjulike mõjude eest, sealhulgas tagada, et äritegevusest mõjutatutel oleks tagatud juurdepääs tõhusale õiguskaitsevahendile,

³ Euroopa Nõukogu: inimõigused ja äritegevus – Euroopa Nõukogu ministrite komitee soovitus CM/Rec(2016)3 liikmesriikidele (2016).

⁴ Euroopa Liidu Nõukogu 2019. aasta dokument „Töö tulevik: Euroopa Liit toetab ILO sajanda aastapäeva deklaratsiooni“ (dok 13436/19, punkt 19).

⁵ Euroopa Komisjoni teatis „Euroopa roheline kokkulepe“ (COM(2019)640 final, lk 22).

11. COVID-19 pandeemia on tööjõu mingite osade niigi ebakindlat olukorda ülemaailmsete tarneahelate kõigis kihtides veelgi halvendanud. Eelkõige puudutab see naisi, lapsi ja võõrtöötajaid, kelle suhtes pannakse toime ebaproportsionaalseid, äritegevusega seotud inimõiguste ja töötaja õiguste rikkumisi⁶;
12. COVID-19 pandeemiast tingitud jätkuv ja järsk töötajate töötundide arvu vähenemine ning oluline sissetuleku kaotus tähendavad seda, et ainuüksi mitteametlikus majanduses on 1,6 miljardit töötajat, s.t peaaegu pool kogu maailma tööjõust, silmitsi vahetu ohuga kaotada oma elatusvahendid⁷;
13. COVID-19 on põhjustanud ülemaailmse majanduslanguse, mis on oluliselt suurem kui eelmine, 2007.–2009. aasta majandus- ja finantskriis. Selle erakorralise majandusliku olukorraga toimetulekul seisavad ettevõtjad Euroopas ja kogu maailmas silmitsi tohutute väljakutsetega. Pandeemia on näidanud, et kriiside tõhusaks ja paindlikuks lahendamiseks on ettevõtjatel kasulik omada ülevaadet oma väärtusahelatest, tunda oma tarnijaid ja teha nendega koostööd;
14. sotsiaalne partnerlus on COVID-19 kriisi mõjude käsitlemisel ja nende leevendamisel äärmiselt oluline ning see saab olla tõhus vaid siis, kui ühinemisvabadus ja kollektiivlääbirääkimiste õigus on kaitstud;
15. viimasel paaril aastakümnel on lapstööjõu kasutamise vastases võitluses tehtud mõningaid edusamme, ehkki viimaste andmete kohaselt on edasimineku märkimisväärselt aeglustunud⁸. Kui lapstööjõu kasutamise vähenemine jätkub kogu maailmas sellises aeglasel tempos, läheb

⁶ ÜRO väljaanne „Shared Responsibility, Global Solidarity: Responding to the socio-economic impacts of COVID-19“ („Jagatud vastutus, ülemaailmne solidaarsus: reageerimine COVID-19 sotsiaal-majanduslikele mõjudele“, 2020) ning UNICEFi ja ILO ühine väljaanne „COVID-19 and Child Labour: A time of crisis, a time to act“ („COVID-19 ja lapstööjõud: kriisiaeg – tegutsemisaeg“, juuni 2020).

⁷ „ILO Monitor: COVID-19 and the world of work“ („ILO ülevaade: COVID-19 ja tööelu“, 29. aprill 2020).

⁸ Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni aruanne „Global Estimates of Child Labour, Results and Trends 2012–2016“ („Üldnäitajad laste töö kohta, tulemused ja suundumused 2012–2016“, september 2017).

lapstööjõu kasutamise kaotamiseni veel peaaegu 40 aastat, selle asemel et saavutada see järgmise viie aasta jooksul, nagu näeb ette kestliku arengu tegevuskava eesmärgi 8 alaeesmärk 8.7;

16. ülemaailmsete tarneahelate tähtsus maailma majandustegevuses ja ülemaailmses kaubanduses on väga suur. Hargmaiste ettevõtete tarneahelavõrgustikes saavad tööd sajad miljonid töötajad. Sellistele võrgustikele toetub 80 % maailma kaubandusest⁹. Et tagada kõigile inimväärne töö, sealhulgas õiglane töötasu, mis võimaldab saavutada inimväärse elatustaseme, tuleb neid võrgustikke kestlikult juhtida;
17. kestlik juhtimine ja tootmine ühes sotsiaalse partnerlusega annavad konkurentsieelise. Euroopa Liit saaks ühtset lähenemisviisi rakendades selle eelise ära kasutada ja võtta maailma suurima ühtse turuna endale juhiroll, edendades ettevõtjate vastutust selle eest, mida nad teevad või tegemata jätavad;
18. ettevõtjate hoolsuskohustus, eelkõige inimõigustealane hoolsuskohustus, on tarneahela vastutustundlikul juhtimisel väga tähtsal kohal, kooskõlas ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtetega, ILO kolmepoolse deklaratsiooniga hargmaiste ettevõtete ja sotsiaalpoliitika põhimõtete kohta ning OECD suunistega hargmaistele ettevõtjatele;
19. pärast seda, kui komisjon tegi 2011. aastal vastava üleskutse, on äritegevus- ja inimõigustealane riiklik tegevuskava¹⁰ vastu võetud viieteistkümnes liikmesriigis. Need kavad on rakendusviiside ja võetud kohustuste poolest väga erinevad. Mõned riigid on siduvad hoolsuskohustust käsitlevad õigusnormid kas juba kehtestanud või kavatsevad seda teha;
20. Euroopa Komisjoni analüüsi kohaselt järgib hoolsuskohustust, milles võetakse arvesse kõiki inimõigusi ja töötaja õigusi, samuti keskkonnamõjusid, ja mis hõlmab kogu väärtusahelat, praegu nõuetekohaselt vaid väike osa Euroopa Liidu ettevõtjatest¹¹. See võib nii õiguste omajatele kui ka ettevõtjatele tähendada tõsisemaid riske;

⁹ ÜRO Kaubandus- ja Arengukonverents (UNCTAD), „World Investment Report“ („Maailma investeerimisaruanne“, 2013).

¹⁰ Euroopa Komisjoni teatis „ELi uuendatud strateegia aastateks 2011–14 ettevõtja sotsiaalse vastutuse valdkonnas“, COM(2011) 681 final.

¹¹ Euroopa Komisjon, „Study on due diligence requirements through the supply chain“ („Uuring hoolsuskohustuse nõuete kohta tarneahelas“, 2020).

21. ettevõtjate ja ametiühingute, äriorganisatsioonide ja teiste sidusrühmade vabatahtlikud meetmed ja algatused, nagu valdkondlikud dialoogid ja teemakohased mitut sidusrühma kaasavad platvormid või algatused, ja samuti teadlikkuse suurendamine tarbijate hulgas on olulisel kohal, kuid on ebatõenäoline, et nende abil suudetaks märkimisväärselt muuta seda, kuidas ettevõtjad haldavad oma sotsiaalset, keskkonna- ja juhtimisalast mõju, või pakkuda mõjutatud osapooltele tõhusat õiguskaitsevahendit¹²;
22. Euroopa ettevõtjad, eriti need, kelle tegevus hõlmab eri valdkondi, seisavad ELis silmitsi erisuguste kestlikkust ja hoolsuskohustust puudutavate nõuetega ning erinevustega eri riikide õigusnormides. Seetõttu on üha rohkem kogu ELis kehtivate kohustuslike inimõigustealaste hoolsusnormide väärtust hindavaid Euroopa ettevõtjaid, kes leiavad, et ELi siseturul peaks võrdsed tingimused ja samad standardid kehtima kõigi jaoks, kaasa arvatud kolmandatest riikidest pärit konkurentide jaoks¹³;
23. suutlikkuse ja eksperditeadmiste koondamiseks on oluline, et eri valdkonnad, eri suurusega ettevõtted ja riigid jagaksid hoolsuskohustuse nõuete küsimuses ühist arusaama, kooskõlas ÜRO juhtpõhimõtete ja OECD suunistega hargmaistele ettevõtjatele ning ILO kolmepoolse deklaratsiooniga hargmaiste ettevõtete ja sotsiaalpoliitika põhimõtete kohta,

RÕHUTADES, ET

24. selliste küsimuste käsitlemisel, mis puudutavad töökohal toimuvaid põhiõiguste rikkumisi, halbu töötingimusi, eelkõige ebapiisavat tööohutust ja -tervishoidu, õiglase palga puudumist, ebaregulaarset või ülemääraast tööaega, diskrimineerimist ning soolist vägivalda ja ahistamist, mis mõjutab ebaproportsionaalselt naisi ja tütarlapsi, sealhulgas tarne- ja väärtusahelate kontekstis, tuleb järgida üldist lähenemisviisi;

¹² Euroopa Komisjon, „Study on directors’ duties and sustainable corporate governance“ („Uuring juhtide ülesannete ja äriühingute kestliku üldjuhtimise kohta“, 2020). Euroopa Komisjon, „Study on due diligence requirements through the supply chain“ („Uuring hoolsuskohustuse nõuete kohta tarneahelas“, 2020).

¹³ Euroopa Komisjon, „Study on due diligence requirements through the supply chain“ („Uuring hoolsuskohustuse nõuete kohta tarneahelas“, 2020).

25. kestliku arengu eesmärkide saavutamiseks on vaja tugevat inimväärse töö tegevuskava, nagu on rõhutatud kestliku arengu eesmärgis 8. Inimväärse töö edendamine on oluline ka kestliku tootmise ja tarbimise seisukohalt, vaesuse ja nälja vastu võitlemiseks, sotsiaalkaitse tugevdamiseks, soolise võrdõiguslikkuse toetamiseks ja ebavõrdsuse vähendamiseks;
26. igal riigil lasub esmane vastutus üksikisikute inimõiguste austamise, kaitse ja järgimise tagamise eest oma riigi territooriumil ja/või jurisdiktsioonis. Ettevõtja vastutus inimõiguste austamise eest ei olene riikide suutlikkusest või valmisolekust täita oma kohustust kaitsta inimõigusi;
27. kestliku arengu tegevuskavas 2030 seatud eesmärkide saavutamine nõuab suuremaid jõupingutusi ja konkreetseid meetmeid inimväärse töö edendamiseks, sealhulgas ülemaailmsetes tarneahelates;
28. ELi poolt inimväärse töö edendamiseks ülemaailmsetes tarneahelates võetavate meetmete oluline osa on tarneahela vastutustundlikku juhtimist soodustava keskkonna loomine ja nimetatud juhtimise edendamine;
29. ülemaailmsete tarneahelate kontekstis esinevate inimõiguste kaitse puudujääkide kõrvaldamiseks tuleb kõigi olemasolevate poliitikakanalite kaudu teha samaaegseid jõupingutusi. Euroopa Liit ja selle liikmesriigid, sotsiaalpartnerid ning asjaomased sidusrühmad, sealhulgas kodanikuühiskond, peavad tegema koostööd, et ühendada oma jõupingutused tugeva, rahvusvahelisel tasandil võrdseid tingimusi kujundava poliitikaraamistiku ja strateegia nimel;
30. ettevõtjatele pandavad kohustused peaksid olema kooskõlas rahvusvaheliste kohustustega, proportsionaalsed, tagama õiguskindluse, võtma arvesse VKEde eriomast olukorda ja vajadusi ning taotlema eesmärki edendada inimväärset tööd, sealhulgas vastutustundlikke suhteid ELi ettevõtjate ja nende arenguriikides asuvate partnerite vahel,

PIDADES TERVITATAVAKS, ET EUROOPA KOMISJON

31. on võtnud kohustuse edendada sotsiaalset õiglust mujal maailmas, et tagada õiglane üleminek maailmamajanduses¹⁴;
32. on teatanud oma kavatsusest esitada 2021. aastal uus algatus äriühingute kestliku üldjuhtimise kohta, mis käsitleks muu hulgas inimõigusi, keskkonnavalast hoolsuskohustust ja hoolsuskohustust kõigis majanduse tarne- ja väärtusahelates¹⁵;
33. võtab inimväärse töö edendamiseks ülemaailmsetes tarne- ja väärtusahelates meetmeid eri poliitikavaldkondades ning on teatanud lisameetmetest. Kõnealuste poliitikavaldkondade seas on kaubandus, arengukoostöö, töötaja õigusi ja inimõigusi käsitlev dialoog ja asjakohased poliitikameetmed, valdkondlikud poliitikameetmed, naabruspoliitika ning meetmed, mis on seotud ettevõtja vastutuse, riigihangete, äriühingute aruandluse, kestliku rahanduse, konfliktipiirkondadest pärit mineraalide vastutustundlike tarneahelatega seotud hoolsuskohustuse ning keskkonna- ja tarbijakaitsepoliitikaga;
34. tugevdab oma koostööd partnerriikidega ja rahvusvahelistel foorumitel, et aktiivselt edendada ning toetada riiklikke ja ülemaailmseid jõupingutusi, rakendamaks ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtteid, OECD suuniseid hargmaistele ettevõtjatele ning ILO kolmepoolset deklaratsiooni hargmaiste ettevõtete ja sotsiaalpoliitika põhimõtete kohta;

¹⁴ Euroopa Komisjoni teatis „Tugev sotsiaalne Euroopa õiglaste üleminekute jaoks“, COM(2020) 14 final.

¹⁵ Euroopa Komisjoni teatis „ELi elurikkuse strateegia aastani 2030“, COM(2020) 380 final.

35. on kutsunud liikmesriike üles võtma vastu riiklikud tegevuskavad¹⁶ ning kaalub erinevate täiendavate stiimulite pakkumist ettevõtjatele, et need integreeriks kestliku arengu eesmärgid oma tegevusse, nagu see on kirjas komisjoni aruteludokumendis „Euroopa kestliku arengu saavutamine aastaks 2030“, ¹⁷ kooskõlas ELi väljendatud valmisolekuga uurida võimalusi ÜRO juhtpõhimõtete rakendamise hoogustamiseks, sealhulgas võimaliku vastavasisulise ELi tegevuskava abil¹⁸;
36. on võtnud kindlalt eesmärgiks luua äriühingute kestliku üldjuhtimise kultuur ning jõuda selleni, et meil oleks hästitoimiv ja kaasav, inimeste hüvanguks toimiv majandus, mis täidab keskkonnavalaseid ja sotsiaalseid eesmärke¹⁹,

TEEB EUROOPA LIIDU NÕUKOGU JÄRGMIST:

KUTSUB LIIKMESRIIKE ÜLES, KOOSKÕLAS NENDE PÄDEVUSTEGA JA VÕTTES ARVESSE RIIKLIKKE OLUSID NING AUSTADES SOTSIAALPARTNERITE ROLLI JA AUTONOOMIAT,

37. SUURENDAMA JÕUPINGUTUSI ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtete tegelikuks rakendamiseks, sealhulgas vajaduse korral uute või ajakohastatud riiklike tegevuskavade abil, milles kombineeritakse arukalt vabatahtlikud ja kohustuslikud meetmed. Riikliku tegevuskava koostamisel tuleb keskenduda inimõiguste kaitsmisel esinevate puudujääkide kõrvaldamisele ning sellesse tuleks järjepidevalt kaasata mõjutatud rühmadesse ja kogukondadesse kuuluvaid töötajaid ja teisi õiguste omajaid ning sotsiaalpartnereid;
38. KAALUMA liitumist algatusega „Alliance 8.7“, ergutamaks tegevust, mille eesmärk on saavutada 2030. aasta kestliku arengu alaeesmärk 8.7 – lapstööjõu ja sunniviisilise töö kasutamise ning inimkaubanduse kaotamine ülemaailmsetest tarneahelatest;

¹⁶ Euroopa Komisjoni teatis „ELi uuendatud strateegia aastateks 2011–14 ettevõtja sotsiaalse vastutuse valdkonnas“, COM(2011) 681 final.

¹⁷ Euroopa Komisjoni 2019. aasta aruteludokument „Euroopa kestliku arengu saavutamine aastaks 2030“, COM(2019) 22.

¹⁸ Nõukogu 3673. istungil (18. veebruar 2019) vastu võetud nõukogu järeldused ELi prioriteetide kohta ÜRO inimõigusi käsitlevatel foorumitel 2019. aastal (dok ST 6339/19).

¹⁹ Komisjoni 2019. aasta teatis „Euroopa roheline kokkulepe“, komisjoni poolt 2018. aastal esitatud kestliku majanduskasvu rahastamise tegevuskava; õigusküsimuste peadirektoraadi (DG JUSTICE) eestveetav äriühingute kestliku üldjuhtimise algatus.

39. KAALUMA Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni hallatava projekti „Vision Zero Fund“ ja teiste rahvusvaheliste organisatsioonide sarnaste projektide toetamist, mis aitavad liikuda sinnapoole, et ülemaailmsetes tarneahelates ei tuleks enam ette raskeid ja surmaga lõppevaid tööõnnetusi, vigastusi ja haigusi, ning TOETAMA jõupingutusi integreerida õigus turvalistele ja tervislikele töötingimustele ILO tööalaste aluspõhimõtete ja põhiõiguste raamistikku²⁰,

KUTSUB LIIKMESRIIKE JA EUROOPA KOMISJONI ÜLES, KOOSKÕLAS NENDE VASTAVATE PÄDEVUSTEGA JA VÕTTES ARVESSE RIIKLIKKE OLUSID NING AUSTADES SOTSIAALPARTNERITE ROLLI JA AUTONOOMIAT,

40. EDENDAMA oma erinevate sise- ja välispoliitikameetmete abil mitmepoolsetel foorumitel ja koos rahvusvaheliste partneritega inimõigusi ülemaailmsetes tarneahelates ja inimväärsel tööd kogu maailmas, sealhulgas täisleppimatust lapstööjõu ja sunniviisilise töö kasutamise ja inimkaubanduse ning muude inimõiguste rikkumiste suhtes;
41. KAALUMA selliste algatuste ja eriti partnerlusprogrammide loomist või tõhustamist, mis on ette nähtud kolmandate riikide tööinspeksioonisüsteemide tugevdamiseks;
42. SOODUSTAMA maailmamajanduse kestlikku ja vastupanuvõimelist taastumist COVID-19 kriisist, võttes meetmeid, et käsitleda selle kriisi ülemaailmset mõju töötajatele ja muudele õiguste omajatele ülemaailmsetes tarneahelates, ja kehtestades õiglast üleminekut edendavaid meetmeid;
43. TEGEMA KOOSTÖÖD, et parandada sidusust selliste riiklike ja liidu meetmete vahel, mis käsitlevad äriühingute kestlikku üldjuhtimist, sealhulgas tarneahelatega seotud nõudeid, ning nende tõhusat rakendamist, võttes arvesse, kui raskeks on COVID-19 kriisi tõttu muutunud Euroopa ettevõtjate majanduslik olukord,

²⁰ Euroopa Liidu Nõukogu dokument „Töö tulevik: Euroopa Liit toetab ILO sajanda aastapäeva deklaratsiooni“ (24. oktoober 2019, dok ST 13436/19).

KUTSUB EUROOPA KOMISJONI ÜLES:

44. AJAKOHASTAMA 2006. aasta teatist „Inimväärsse töö tagamine kõigi jaoks – Ühenduse panus inimväärsse töö tagamise suuniste rakendamiseks kogu maailmas“;
45. KÄIVITAMA 2021. aastaks ELi tegevuskava, milles keskendutakse ülemaailmsete tarneahelate kujundamisele kestlikul viisil, edendatakse inimõigustealase, sotsiaalse ja keskkonnaalase hoolsuskohustuse standardeid ja läbipaistvust ning võetakse arvesse COVID-19 pandeemiast saadud kogemusi ja õppetunde. See aitab sidusalt rakendada ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtteid, ILO kolmepoolset deklaratsiooni hargmaiste ettevõtete ja sotsiaalpoliitika põhimõtete kohta ning OECD suuniseid hargmaistele ettevõtjatele. Selles tegevuskavas tuleks käsitleda nende vajadusi, kes asuvad ülemaailmsete tarneahelate alguses, sageli arenguriikides, seega peaks tegevuskava täiendama inimväärsse töö tagamise ajakohastatud suuniseid;
46. ESITAMA ettepaneku äriühingute kestlikku üldjuhtimist käsitleva ELi õigusraamistiku kohta, mis hõlmab sektoriüleseid äriühingu hoolsuskohustusi ülemaailmsetes tarneahelates. See võiks hõlmata määratlust selle kohta, millist riskijuhtimisprotsessi peavad ettevõtted järgima, et teha kindlaks, ennetada, leevendada ja võtta arvesse oma tegevuse kahjulikku mõju inimõigustele ja töötaja õigustele ning keskkonnale;
47. NÄGEMA ETTE asjakohased arengukoostöö ja välispoliitika toetusmeetmed, mis saaksid täiendada arukat, ülemaailmsete tarneahelate kontekstis rakendatavat meetmete kombinatsiooni, sealhulgas ELi õigusaktid ning nende võimalik mõju võrdsete tingimuste loomisele ülemaailmsel tasandil ja nende rakendamine kolmandates riikides asuvate partnerite poolt;
48. EDENDAMA äritegevus- ja inimõigustealaste riiklike tegevuskavade väljatöötamist ja rakendamist liikmesriikides, et parandada koordineerimist ja sidusust;
49. KAALUMA soovituslike suuniste esitamist äritegevus- ja inimõigustealaste riiklike tegevuskavade kvaliteedikriteeriumide ja standardite kujul ning struktuuride loomist liikmesriikidevaheliseks, äritegevus- ja inimõigustealaste riiklike tegevuskavadega seonduvaks vastastikuseks õppimiseks;

50. KAALUMA kogu ELi hõlmavate valdkondlike dialoogide algatamist ja riiklike valdkondlike lähenemisviiside laiendamist eri sidusrühmi kaasava lähenemisviisi alusel, et käsitleda küsimusi, mis on seotud inimõiguste ja töötaja õigustega ülemaailmsetes tarne- ja väärtusahelates;
51. TOETAMA ja aktiivselt ÄRA KASUTAMA Põhiõiguste Ameti tööd²¹ ja tema nõuandvat rolli seoses juurdepääsuga õiguskaitsevahenditele ülemaailmsete tarneahelate kontekstis inimõigustele avalduva kahjuliku mõju korral;
52. PINGUTAMA selle nimel, et kaubanduslepingud sisaldaksid ambitsioonikaid kestlikkust käsitlevaid peatükke koos tugevate sotsiaalõiguste ja töötaja õiguste sätete ning tarneahela vastutustundlikku juhtimist käsitlevate sätetega, ning inimõiguste valdkonna põhielemente käsitlevate jõuliste klauslite tagamise nimel. Jätkama tugevamate järelevalve- ja jõustamismehhanismide väljatöötamist ning seadma eesmärgiks tagada, et ühepoolseid tariifseid soodustusi saavad riigid järgiks rahvusvahelisi inimõiguslaseid ja tööstandardeid.
-

²¹ Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet, „Report on Business and Human Rights – Access to Remedy“ („Äritegevus ja inimõigused – juurdepääs õiguskaitsevahenditele“, 2020).